

بسم الله الرحمن الرحيم

د لیبرال تر قوانینو لاندې د ښځې او نارو د برابرۍ پر بنسټ راغلو شواهدو ډېرېدل

(ژباړه)

د ۲۰۱۸ م کال د نومبر او ډېسمبر په میاشتو کې مهمې څېړنې شوي چې د ښځو د حقونو پرمختګ پر بنسټ عقیده او د لیبرال ډیموکراتو ارزښتونو تر چتر لاندې د ښځو او نارو برابرۍ له گواښ سره مخ کوي. لورا جونز د خپلو مطالعو یوه سروې د «ولې تاسو داسې فکر کوئ چې ښځې له لږ قدرت څخه برخمنې دي» د ښځو نړیوالې موسیسي ته وړاندې کړه. نوموړې د خپلو دغو مطالعو په ترڅ کې د ښځو د قدرت درلودو ادعا - هغه څه ته په کتو - د پوښتنې وړ بللې چې هغوی ته ورکول کېږي. لیکوال پر دې عقیده دی چې که څه هم هره ورځ په ټوله نړۍ کې ښځو ته په سیاسي او ټولنیزو برخو کې د برخې او قدرت ورکولو ډېرې نښې نندارې ته وړاندې کېږي، خو په رښتني ډول هغوی ته د قدرت او برخې ورکول د هغه څه په پرتله ډېر کم دي چې هغوی د خپل ځان او د ټولني د نورو ښځو لپاره یو بنسټیز بدلون نه دی تر لاسه کړی. دا هغه بېلګې دي چې ښځو ته د برخې او قدرت ورکول ښيي:

- رواندا هېواد د خپلې کابینې نیمایي څوکۍ مېرمنو ته ځانګړې کړې دي.
- په تیوپی کې یوه جنسیتي برابره کابینه تاسیس شوې ده.
- په اسلوني کې ښځې د نارو په پرتله څلور برابره پر کار بوختې دي.
- نامیبیا د خبرپانې په برخه کې لوړ مقام تر لاسه کړی دی، ځکه د دغه هېواد نیمایي خبري پوستونه د ښځو په واسطه برابرېږي.
- په مالزی کې د خبرونو او اطلاعاتو راټولولو نیمایي متخصصانې ښځې دي.
- په نیوزیلنډ کې د طب په هرو ۱۰ څېړونکو کې شپږ یې ښځې دي.
- په عمان کې له هرو ۱۰ انجینرانو پنځه یې ښځې دي.
- په فرانسه کې له هرو ۱۰ قاضیانو شپږ یې ښځې دي.
- په لیتوانیا او رومانیا کې له هرو ۱۰ قاضیانو اووه یې مېرمنې دي.

ليکوال د بنځو دغو ټولو ظاهري لاسته راوړنو ته په کتو داسې څرگندوي: «هغه څه چې اوس روان دي او هيله يې کېږي، د بنځو حقونو ته پام نه کېږي، په ځانگړي ډول د نر او بنځې برابري په اړه. د بېلگې په توگه: هغه بنځې چې نرانو ته ورته دندې تر سره کوي، د نرانو په پرتله لږ معاش تر لاسه کوي. هو، دا واقعيت شته دی، حتا که بنځې د نرانو ته ورته تجربې څخه برخمنې هم وي، لږ معاش تر لاسه کوي. دغه بېلگې د بنځو د تجربو نښې دي. هغه لور پوستونه چې په اسلامي نړۍ کې بنځو تر لاسه کړي، بيانوو:

۱. بينظير بوتو: بوتو د پاکستان يوولسمه لومړۍ وزيره او د اسلامي نړۍ په تاريخ کې لومړۍ مېرمن ده چې په يو اسلامي هېواد کې د لومړۍ وزيرې مقام ته ورسېده. نوموړې له ۱۹۸۸ بيا تر ۱۹۹۰ او له ۱۹۹۳ تر ۱۹۹۶ پورې د پاکستان لومړۍ وزيره وه.
۲. مگاواتي سوکارنوپوتري: سوکارنوپوتري له ۲۰۰۱ څخه بيا تر ۲۰۰۴ م کال پورې د اندونزيا ولسمشره وه.
۳. شيخ حسنيه: نوموړې له ۱۹۹۶ م بيا تر ۲۰۰۱ او له ۲۰۰۹ م کال بيا تر اوسه د بنگلادېش لومړۍ وزيره ده.
۴. خالده ضيا: نوموړې د بنگله دېش په تاريخ کې لومړۍ بنځينه وزيره او د اسلام په تاريخ کې له بينظير بوتو وروسته دويمه بنځه ده چې يو ډيموکراټ دولت رهبري کوي. دغه مېرمن له ۱۹۹۱ بيا تر ۱۹۹۶ م پورې او بيا له ۲۰۰۱ څخه تر ۲۰۰۶ پورې د بنگله دېش لومړۍ وزيره وه.
۵. عاطفه يحيي اغا: د کوزوو ټاکل شوي ولسمشره، نوموړې په مدرن بالکان کې لومړۍ او ځوانه ولسمشره ده.
۶. تانسو چيلر له ۱۹۹۳ څخه بيا تر ۱۹۹۶ م کال پورې په ترکيه کې د لومړۍ وزير په توگه دنده تر سره کړې ده.
۷. مامه ماديور بويه: نوموړې له ۲۰۰۱ م څخه تر ۲۰۰۲ م پورې د سنګال لومړۍ وزيره وه.
۸. اميناتا توره: نوموړې له بويه څخه وروسته له ۲۰۱۳ م تر ۲۰۱۴ م کال پورې د سنګال د لومړۍ وزيرې مقام تر لاسه کړ.
۹. سيسي مريم کيداما سيدبیه: دغې پروفيسورې او سياستوالې مېرمنې له ۲۰۱۱ بيا تر ۲۰۱۲ پورې د مالي هېواد د لومړۍ وزير مقام تر لاسه کړ.
۱۰. امنيه غريب فکيم: په موريس کې ولسمشره او د ځواکونو عالي سرقومندانې وه.

په دغو ټاکنو کې په اړوندو هېوادونو کې د بنځو په اقتصادي، امنيتي، ټولنيزو او حقوقي حالت کې هېڅ بنسټيز بدلون نه دی ليدل شوی. په حقيقت کې ټول شواهد د بنځو د امنيت او حقونو بېسارې راتيټېدل په گوته کوي. دغه واقعيت د يو ساده تصادف او يا د اسلامي قوانينو پلي کېدو پايلې په توگه نه شو ردولی، چې د بنځو ټولنيز خوځښتونه محدودوي؛ ځکه ټول د ډيموکراټيکو ليبرال جوړښتونو تر چتر لاندې شتون لري، چې د شرعي قوانينو پر ځای سپکولر قوانين وړاندې کوي.

حقيقت دا دی چې دغه ټولې بنځې د پانگوالي نظام تر سيوري لاندې چې يوازې د گوتو په شمېر ارزښتونو او گټو ساتنه کوي، کار او فعاليت کوي او همداراز پانگوالي نظام له يادو مېرمنو د ساتيرې د يوې الې په توگه او په مستعمره هېوادونو کې هم د ساتيرې د يوې الې په توگه گټه اخلي. هېڅ يوه بنځه د اسلام قوانينو پلي کېدو ته ژمنې نه ده، چې د هر کس گټې خوندي کوي. نو يادې مېرمنې له الهي قوانينو څخه په مخ اړولو سره د بشر په لاس جوړو شوو او منحطو قوانينو غلامانې او خدمتگاران کېږي.

يوې بلې مطالعې هم ثابته کړې چې سپکولر ليبرال قوانين د بنځو حقونه تر پښو لاندې کوي. د بي بي سي د يو راپور په ترڅ کې چې د ۲۰۱۸ م کال د ډيسمبر په مياشت کې «قومي اقليتونه د خپلو سپين پوستو همکارانو په پرتله لږ معاش تر لاسه کوي» خپور شوی دی. دغه مطالعې له هغه وروسته تر سره کېږي چې قومي اقليت بنځو څرگنده کړه چې هغوی د خپلو سپين پوستو همکارانو په پرتله لږ معاش تر لاسه کوي. همدارنگه يوې تور پوستې مېرمنې وويل: «دغه حالت د دغه لامل شوی چې د بي ارزښتی احساس وکړم... داسې احساس کوم چې د نورو غونډې د مبارزې په حال کې يم، خو زما په لاره کې سل خنډونه شتون لري. نو پر همدغه بنسټ، دغه مبارزه عادلانه نه ده.»

هو، په مدرن وخت کې په پرمختللو ډيموکراتيکو هېوادونو کې د ميليونونو ښځو همدا حالت دی چې دا ډول احساس کوي! پر همدغه اساس دغه راپور د کارکوونکو د حقونو کچه په دغه ډول ښيي: د سپين پوستو کارکوونکو معاش ۵۲ زره پونډه، د تور پوستو تحصيل کړو کارکوونکو معاش ۳۸ زره پونډه او د عرب نژاده کارکوونکو معاش ۳۷ زره پونډه دی. نو دغه شمېرې دا مانا ورکوي چې تور پوستي تحصيل کړي او عرب نژادي د انگليس په مشهورو پوهنتونو کې د سپين پوستو په پرتله د ۲۶ سلنې په کچه لږ حقونه تر لاسه کوي.

حتی د زده کړو لرونکو ښځو حالت تر نارينه وو ناوړه دی، ځکه هغوی نه يوازې له قومي تبعيض سره مخ دي، بلکې له جنسيتي تبعيض سره هم مخي دي. نژاد پرستي او قوم پرستي د پانگوالي نظام برخه ده، خو په اغلب گمان د نوم ليکنې په غوښتنليکونو کې د قومي اقليتونو او ښځو لپاره د برابرې فرصتونو غوښتنه کوي؛ خو په حقيقت کې د خپلو پانگوالي شرکتونو د ډېرې گټې لپاره د هغه څه خلاف عمل کوي چې ادعا يې کوي. ښځې هم د خپلې دندې د مسوليت له امله واده نه کوي او د سوداگريزو شرکتونو په گټه کار کوي. په اوسني MeToo جنبش کې چې د ښځو د جنسي ځورونې د چوپيټا ماتېدو په موخه جوړ شوي، مور وينو چې پانگې، زده کړو او د ښځو سياسي قدرت په کار ځايونو او کورونو کې د هغوی امنيت نه دی ټينگ کړی. پر همدغه بنسټ، ښځې تل د ليبرال تر ارزښتونو لاندې له جنسي او روحي ځورونې سره مخ کېږي، ځکه نارينه په دغه فاسد نظام کې له خپلو شخصي ازاديو څخه د خوند اخيستلو په فکر کې دي او له ښځو څخه ناوړه گټه اخلي.

د ښځو د پرمختگ لپاره رښتيني لاره، د ډيموکراتيک ليبرال ارزښتونو د دروغجنو ازاديو پېژندنه ده، چې خلکو ته په ځانگړي ډول ښځو ته د دوکې ورکولو لپاره کارول کېږي، ځکه دغه دروغجنې ازادۍ ښځو ته په دغه وينا سره چې سياسي قدرت لري، هغوی ته دوکه ورکوي. په داسې حال کې چې دغه ارزښتونه په هغه دام کې د ښځو ښکېلول دي چې هېڅ خپلو رښتيني حقونه تر لاسه نه کړي. همدارنگه له اسلام څخه د دفاع لپاره د يوې وسلې په توگه گټه اخلي، څرنگه چې هغوی ويل کېږي: «حتا که ستونزه وي، د مسلمانو ښځو په پرتله خو له ستونزو څخه نه ځورېږئ.»

نو پر همدغه بنسټ، هغه وخت رارسېدلی چې ښځې راوبښي شي او حقيقت ولټوي، ځکه په لږ پرمختگ سر بېره، هغو خپل هغه رښتيني مقام ته نه دي رسېدلي، چې عبارت له هغه پټ او عزت څخه دی چې الله سبحانه و تعالی ورکړی. ځکه د اسلامي دولت تر چتر لاندې لازمه نه ده چې ښځه د دولت ربيسه شي، تر څو ډېر درناوی ورته وشي. همدارنگه اجازه نشته چې د ابزارو په توگه په تبليغاتو کې څرگنده شي، مېزمني اري نه دي چې د کار او دندې لپاره واده وکړي او همدارنگه د هغې تبليغاتي دروغجنې ښکلا څخه ځورېدو ته اړې نه دي، چې د محصولاتو د پلور لپاره کارول کېږي.

د اسلامي خلافت په وخت کې د نړي لومړی پوهنتون «القرويين» يوې مسلمانې ښځې د محمد الفهري القريشي لور فاطمي په مراکش کې تاسيس کړ؛ په داسې حال کې چې د نورو ملتونو په څېر هغه وخت د ښځو کوم جنبش د دوی د حقونو خونديتوب لپاره شتون نه درلود؛ بلکې سلگونه کلونه وړاندې مخکې تر دې چې د ډيموکرات ليبرال قوانينو تر چتر لاندې اوسني مدرنې ښځې هغه تر لاسه کړي، مسلمانو ښځو سياسي گډون او اقتصادي خپلواکي درلوده. الله سبحانه و تعالی د ځانگړو اسلامي قوانينو پر مټ د انسانانو له هر ډول سوداگريزې او سياسي لاسوهنې پرته د ښځې د عزت او کرامت ساتنه کوي.

﴿إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَتْقَاهُمْ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ﴾

[حجرات: 13]

ژباړه: له تاسو څخه د الله سبحانه و تعالی پر وړاندې هغه څوک غوره دی چې تقوا ولري.

همدارنگه الله سبحانه و تعالی فرمايي:

﴿مَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِّن ذَكَرٍ أَوْ أَنشَىٰ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَنُحْيِيَنَّهٗ حَيَاةً طَيِّبَةً وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَجْرَهُم بِأَحْسَنِ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ﴾

[نحل: 97]

ژباړه: هر څوک چې بڼه کار تر سره کړي، هغه که نر وي يا ښځه، په داسې حال کې چې مومن دی، هغه ته سپڅلی ژوند ورکوم او د هغو غوره عملو تر سره کولو اجر ورکوم چې تر سره کړي يې وي.

هو، دا د اسلامي خاورو منحنې او خاين حکام دي چې د الله سبحانه و تعالی د قول خلاف عمل کوي، ځکه هغوی د غربي هېوادونو په چوپړ کې دي چې دغه هېوادونه له اسلامي خاورو څخه د فاسد پانگوالي نظام د برنامو پر مخ وړلو لپاره گټه اخلي. نو پر همدغه اساس يوازې د يو صادق حاکم په بيا راتگ سره يعنې داسې خليفه چې د رسول الله صلی الله عليه وسلم غوندي عمل وکړي، ښځې له هر ډول ظلم څخه ژغورل کېږي.

تر اوسه د دغه فاسد نظام تر سيوري لاندې د ښځو د حالت په اړه د لورا جونز نقد او څېړنه د واقعيت اړونده ده، څنگه چې نوموړې ليکي: «پوهېزو چې ډېرې ښځې په نمايشي ډول د ښځو د قدرت غوښتنه کوي، خو ټولو ته څرگنده ده چې د ښځو دغې کړنې ډېر کم بدلونونه رامنځته کړي دي.»

ليکوال: عمران محمد

د حزب التحرير د مرکزي مطبوعاتي دفترې غړی

۱۴۴۰ د بيب الثاني ۱مه

۲۰۱۸ د ډيسمبر ۱۷مه

ژباړه: بهير «ويار»